

KOLEKCIJA
EDVARDA KARDELJA
V CELJU

Štórski ŽELEZAR

Leto XXII 1982
OKTOBER Štev. 20

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTÓRE

Po obisku delovne skupine CK ZKS

Potrebna je večja aktivnost vseh članov Zveze komunistov in socialističnih subjektivnih sil

V našem glasilu smo že poročali o obisku delovne skupine Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in razgovora z našimi delavci, komunisti v našem kolektivu. Čeprav smo takrat podali povzetek teh razgovorov, danes objavljamo celotni, uradni zapis, ki smo ga prejeli iz Ljubljane.

Komunisti so ugotovitve delovne skupine že obravnavali na sestankih osnovnih organizacij ZK in ugotovili, da v poročilu delovne skupine CK ZKS ni bolj konkretnih stališč v razreševanju problematike, ki so jo posredovali delovni skupini – predvsem s področja gospodarskih težav, ki so sicer znane, pa vendarle za naše podjetje pomenijo veliko.

Delovna skupina ugotavlja, da se nekateri kvalitativni premiki v DO Štore kažejo predvsem v vse večji mobilizaciji delavcev za izvozne naloge, kar potrjuje tudi skozi stopnjo prilagajanja proizvodnje za potrebe izvoza. Pozitivni premiki potrjujejo, da se delavci v analiziranju doseženih rezultatov pri povečanju dohodka niso zadovoljili zgolj z doseženim poslovnim uspehom, temveč so iskali poti in rešitve po samoupravni poti, za čimvečje povečanje dohodka.

Vendar pa delovna skupina ocenjuje, da morajo komunisti in druge subjektivne sile še v večji meri uveljaviti in utrditi spoznanje, da ni dovolj doseženi poslovni uspeh, temveč je potrebno povečanje celotnega družbenega dohodka, kar terja od komunistov še večja prizadevanja za preseganje zaostankov v procesu dohodkovnega povezovanja in interesnega povezovanja. Komunisti pa morajo v svojem akcijskem delovanju zagotoviti uveljavitev ustavne odgovornosti delavcev za enostavno in razširjeno reprodukcijo materialne podlage dela.

Še z razgovora delovne skupine CK ZKS (foto Arzenšek)

Delavci so v svojih samoupravnih aktih že uveljavili nekatere rešitve, ki vsebinsko dograjujejo sistem delitve sredstev za osebne dohodke. Vendar se delitev po rezultatih dela uveljavlja le delno, na področju proizvodnega dela, medtem ko aktivnost komunistov za uveljavljanje ekonomske motiviranosti za upravljanje z družbenimi sredstvi še vedno zaostaja. Kljub pozitivnim spodbudam in aktivnostim se še vse prepočasi uveljavlja delitev sredstev za osebne dohodke, po kateri bi namesto številnih formalnih meril usposobljenosti in odgovornosti delavcev ovrednotili in upoštevali njihov dejanski delovni prispevek v tekočem delu ter pri upravljanju in gospodarjenju z minulim delom. Še vse premalo prizadevanj in pobud za stimulatивно nagrajevanje pa je tudi na področju inovacijskega, raziskovalnega in razvojnega dela ter njegovih dosežkov v DO.

Skladno z zastavljenimi cilji je potrebno, po mnenju delovne skupine, še okrepiti prizadevanja za hitrejšo uveljavljanje načela delitve po rezultatih dela, ki

mora postati za komuniste kot tudi vse organizirane subjektivne sile ena od prednostnih aktivnosti pri učinkovitejšem gospodarjenju in upravljanju z družbenimi sredstvi.

Komunisti in druge subjektivne sile v DO Železarna Štore sicer s svojo dejavnostjo že v večji meri utrjujejo spoznanje delavcev v TOZD, da bo dohodkovno povezovanje, združevanje dela in sredstev, svobodna menjava dela, sporazumevanje, dogovarjanje in planiranje ter odgovornost vseh nosilcev odločanja edina stvarna podlaga za preseganje ekonomske nestabilnosti in za pospešen materialni in družbeni razvoj. Za uresničevanje ekonomske stabilizacije ter pri tem za uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov pa se morajo komunisti še dosledneje boriti za premagovanje sedanjih neugodnih gospodarskih gibanj po samoupravni poti, idejno in akcijsko enotni. Obenem si morajo bolj kot doslej prizadevati in vztrajati s svojim delovanjem znotraj institucij političnega sistema, da se bo v polni meri uveljavila odgovornost slehernega subjekta političnega sistema. Komunisti morajo s svojim delovanjem učinkoviteje in odgovorneje presegati parcialne interese, ki se odražajo skozi delo posameznih OO ZK, posledično pa tudi kot staranje vrst ZK, v katere se – kot so opozorile razprave – vse redkeje vključujejo tudi mladi strokovnjaki. Kljub politični akciji in zapletenim gospodarskim razmeram se še vedno niso polno aktivirali tudi vsi drugi subjekti v sistemu, skladno s svojimi pravicami in odgovornostmi, kar velja predvsem za delegatske skupščine, ZZD, DPZ, kot tudi organe delavske kontrole. Razprave potrjujejo, da še vedno ni v celoti prodrla mobilizacija delovnih ljudi v samoupravnem delegatskem sistemu. To pa terja – ob ocenah o kopnjenju revolucionarne zagnanosti in mobilizacijske sposobnosti med komunisti – na osnovi predhodne diferenciacije med članstvom, učinkovitejšo, doslednejšo in enotnejšo naravnano idejnopolitično aktivnost ZK in vseh organiziranih socialističnih subjektivnih sil.

(Iz poročila delovne skupine)

Velika socialistična revolucija

Začela se je 25. oktobra po starem ali 7. novembru 1917 po novem koledarju. Po uspehi buržoazno-demokratski revoluciji v februarju 1917, v kateri so sodelovale tudi delovne množice, je nastalo v tedanji Rusiji dvovladje. Buržoazija je ob pomoči eserjev (socialnih revolucionarjev) in menševikov sestavila začasno vlado, v vojski, v tovarnah in na vasi pa je delovno ljudstvo organiziralo sovjete (svete), ki so imeli tudi svoj Izvršni komite delavskih in vojaških deputatov (odposlancev). Začasna vlada pa ni rešila niti agrarnega niti kakšnega drugega važnega vprašanja. Vse svoje sile je vložila v nadaljevanje vojne do »končne zmage«.

Zlasti proletarijat, ki je pod izkoriščanjem kapitalistov in fevdalcev hitro dozoreval, se je organiziral za trdo nadaljnjo revolucionarno borbo. Znano je, da so Lenin in boljševiki že v novembru 1914 izdali Manifest, v katerem so pozivali na borbo proti vojni in za njeno preobrazbo v državljansko vojno. Od leta 1915 so se vrstile stavke, najprej v Moskvi in Petrogradu (Leningradu), in se nadaljevale demonstracije. Lenin je nakazoval možnost socialistične revolucije, ker so bili v deželi, kakršna je bila takrat Rusija, pogoji za takšno revolucijo najprimernejši. Toda boljševiško vodstvo v deželi in poznejši povratniki iz Sibirije niso v teh velikih revolucionarnih dneh pravilno ocenili novega položaja in niso znali določiti revolucionarnim silam bistvene naloge. Lenin, ki se je pred tem zatekel pred preganjalci na Finsko, se je 7. oktobra (po starem koledarju) vrnil v Petrograd; 10. oktobra pa je bila seja CK, na kateri so sklenili, da se začne oborožena vstaja. Ustanovljen je bil revolucionarni komite, ki mu je načeloval Lev Trocki. Določeno je bil dan vstaje, ko je moral pričiti z delom drugi vseruski kongres sovjetov.

Kljub ogromnemu propagandnemu delu in organizacijskih naporih je bilo po zaslugi Kerenskega vse pokvarjeno. Nemci so napredovali proti Petrogradu, Kerenski pa jih je nameraval spustiti v mesto. Oborožena vstaja vojakov, mornarjev na ladji »Aurora« in delovnih množic je hitro zadušila odpor v Petrogradu z zavzetjem Zimskega dvorca in drugih važnih zgradb v mestu. Postavili so sovjetsko socialistično vlado. Oktobrska socialistična revolucija je vzpostavila diktaturo pro-

(Nadaljevanje na 2. strani)

UVAJANJE INFORMACIJSKEGA SISTEMA (Po idejnem projektu)

V juniju, leta 1981 je bil v Železaru objavljen članek z naslovom »Učinkovit informacijski sistem«. Morda se nekateri bralci, ki jih problematika izgradnje informacijskega sistema zanima, še spominjajo, da je članek govoril o problemih obstoječega sistema ter o odločitvi poslovodne strukture Železarne Store za pristop k izgradnji celovitega informacijskega sistema naše DO. Že ob pisanju omenjenega članka smo se odločili, da bomo delavce Železarne Store tudi v bodoče tekoče obveščali o vseh pomembnejših odločitvah ter o poteku aktivnosti, predvsem z namenom, da bo seznanjen širši krog sodelavcev.

Prvi korak v izgradnji novega IS je bil storjen v začetku leta 1981, ko smo sodelavci AOP v sodelovanju s firmo REIF, pristopili k izdelavi idejnega projekta. V njem smo opredelili osnovne smernice razvoja bodočega IS naše DO ter določili potrebne pogoje za njegovo realizacijo. Nadaljnji potek dela smo razčlenili na posamezne projekte, ki pokrivajo naslednje poslovne funkcije:

- proizvodnja,
- prodajno poslovanje,
- nabavno poslovanje,
- računovodstvo,
- finance,
- plan in analiza,
- vzdrževanje, itd.

Pri iskanju različnih možnosti realizacije proizvodnega informacijskega pod-sistema smo se odločali med možnostjo samostojnega razvijanja oz. možnostjo nabave ustreznega paketa obdelav.

Zaradi ugodnih pogojev, ki so nam jih nudili v Železarni Ravne, smo se odločili za drugo možnost. Na osnovi razgovorov z njihovimi strokovnjaki smo ugotovili, da so informacije, ki so potrebne za vodenje in spremljanje proizvodnje v obeh delovnih organizacijah, zelo podobne. Tako bi bilo možno njihove programe z manjšimi spremembami oz. dopolnitvami uporabiti tudi pri nas.

Z oziroma na to, da se omenjene obdelave že dalj časa uspešno uporabljajo v Železarni Ravne, je bila odločitev za drugo varianto še toliko lažja.

Programi, ki jih nameravamo prenesti v prvi fazi, sicer ne zajemajo proizvodne funkcije kompleksno, temveč samo informacije, ki so za pričetek in spremljanje nujno potrebne.

To so:

- programi za vodenje naročil,
- programi za vodenje tehnoloških predpisov (izdelki, sestavnice, tehnološke operacije, stroškovno mesto),
- programi za izpis delovne dokumentacije in
- programi za izračun kalkulacij izdelka.

Prednosti izbrane variante so predvsem v relativno kratkem času, ki bo potreben za uvedbo tega sistema, ter ugodni plačilni pogoji, ki nam jih daje Železarna Ravne.

V primerjavi s sedanjim stanjem nam nov način dela prinaša naslednje pridobitve:

- obdelavo podatkov na nivoju izdelka,
- poenotenje vhodno-izhodne dokumentacije za celotno DO,
- poenotenje sistema šifriranja ter
- računalniški izpis delovne dokumentacije.

Realizacija projekta bo potekala v naslednjih fazah:

1. Izdelava ter prilagoditev potrebnih šifrantov.
2. Izdelava navodil za izpolnjevanje vhodnih dokumentov.
3. Definiranje toka dokumentacije.
4. Izpolnjevanje vhodnih dokumentov.
5. Nabava programskih produktov.
6. Testiranje obdelav.

(Nadaljevanje s 1. strani)

letariata, da uniči izkoriščevalske razrede in zgradi socialistične oziroma komunistične odnose. Že 8. novembra 1917 je II. kongres sovjetov izglasoval dekret o miru, sovjetska oblast pa je pozvala vse narode in vlade vojskujočih se držav, da takoj sklenejo demokratični mir, brez aneksij in kontribucij (zahtev po vojnih odškodninah); obenem je objavila svoj izstop iz vojne. Imperialisti so z vsemi sredstvi skušali ovirati napore sovjetske vlade za dvig gospodarstva, organizacijo nove oblasti in nastanek socialističnih odnosov z drugimi državami, vendar niso uspeli.

Pomen oktobrske socialistične revolucije v Rusiji je bil in je za zgodovino človeštva ogromen, saj ni dal svojstvenega pečata samo izkoriščanim množicam v Rusiji, temveč je bil opomin vsem izkoriščevalcem in je to še danes.

Po oktobrski revoluciji so začele zmagovati revolucije tudi v drugih državah. Pri tem se je pokazalo za življenjsko važno genialno predvidevanje Lenina o bogastvu oblik boja revolucionarnih sil, delavskega razreda in narodov obenem z raznovrstnostjo možnih oblik graditve socializma, ki se pač pokažejo v konkretnih pogojih v teh državah. Tako je bila oktobrska revolucija tudi veliko in važno zgodovinsko potrjeno resničnosti in pravilnosti marksizma kot teorije in prakse. Dokazala je življenjsko moč Marxove teze o tem, da so bile zgodbe o večnosti in nespremenljivosti kapitalističnega družbenega reda brez vsakega smisla. Ta revolucija je postavila pred napredne sile v našem stoletju problem ustvarjanja nove socialistične družbe. To nam vliva upanje, da bodo morali »iz svoje kože« tudi najbolj zakrnjeni zagovorniki kapitalizma in imperializma, socialnega izkoriščanja, nacionalnega in rasnega zatiranja, da bodo morali uvideti nastopanje socializma na vse širši fronti, skozi vse pore stare družbe, kot svetovni proces v najrazličnejših oblikah, kar napoveduje človeštvu boljši jutrišnji dan.

R. U.

Prvi dve fazi sta že končani za celotno DO razen TT, tretja in četrta pa sta v izvajanju, in sicer za TOZD jeklovlek, ki je bila v sodelovanju s pripravo proizvodnje izbrana za začetek del na tem projektu.

Pri uvajanju omenjenega projekta se poleg problemov vsebinskega srečujejo tudi s problemi tehničnega oz. finančnega značaja. Omenili smo že, da s projektom proizvodnega informacijskega sistema prehajamo na višjo kvaliteto raven organizacije podatkov na računalniku – na bazo podatkov ter v bližnji prihodnosti tudi na interaktiven način komuniciranja (terminalska mreža). Prav od tod izhajajo omenjeni problemi. **Za takšen način dela so namreč potrebni ustrezni programski produkti, ki jih je možno najeti oz. plačati samo s konvertibilno valuto.** Da to v današnji situaciji predstavlja poseben problem, nam verjetno ni potrebno posebej poudarjati. Devizni strošek, ki je žal neizogiben, bomo morali opravičiti s kvalitetnejšimi in ažurnejšimi informacijami, kar je v bistvu cilj našega dela.

Vili Škornik

Nekaj misli o obrestih

V minulih dneh so pričele veljati nove, višje obrestne mere. Kot občani jih bomo občutili pri kupovanju »na kredit«, v gospodarstvu pa jih bomo uporabljali v vseh naših odnosih z bankami, kupci, dobavitelji ipd. Govorimo o tem, da je denar postal dražji. Toda kaj so to obresti?

Splošno velja, da so obresti nadomestilo za uporabo denarnih sredstev, ki smo jih dobili v obliki kredita. S tem v zvezi se javlja še vrsta drugih vprašanj, ki so povezana z vprašanji denarja, trga, blaga, ponudbe, povpraševanja ipd.

V blagovnih tržnih proizvodnjah se proizvodnja lahko odvija ob uporabi delovnih sredstev, predmetov dela in žive delovne sile ter denarja. Vsaka izmed naštetih kategorij dobi za svoje sodelovanje v proizvodnem procesu neko nadomestilo za uporabo oz. sodelovanje. Za denar smo rekli, da se nadomestilo izraža v obrestih.

Za denar pravimo, da ima več nalog v blagovno-tržni proizvodnji. V prvi vrsti je njegova naloga, da meri vrednost, da je plačilno sredstvo, ohranjevalec vrednosti, predstavnik solventnosti in likvidnosti ipd. Kadar denar svojih nalog ne izvršuje v redu, se to izraža tudi v motnjah v blagovnih tokovih, v proizvodnji itd. Za razliko od kapitalističnega sistema gospodarjenja, kjer je cena za uporabo denarja v proizvodnem procesu izražena v obliki obresti in kjer predstavlja kapital tudi izvoz lastniških odnosov, želimo v socialističnem družbenem redu odpraviti povezavo kapitala z lastništvom in oceno kapitala z drugačno vsebino socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov (sovlaganje in udeležba v skupnem dohodku!). Vendar pa se tudi v socialističnem družbeno-ekonomskem sistemu, ki je tudi blagovno-tržni, nismo mogli izog-

niti obrestim, čeprav kot začasni ceni za uporabo denarja v proizvodnem procesu. Ker pa smo vlogi in pomenu denarja v vseh njegovih nalogah posvečali premalo pozornosti in ker so ob tem nastopale v gospodarstvu še druge nevedčnosti, se je v trenutno gospodarski situaciji pokazalo, da pot v stabilizacijo vodi tudi preko drugačnega obravnavanja denarja in njegove cene, to je obresti. Nekaj razlogov, ki govorijo zato, najdemo npr. v pretiranih investicijah, ki so se financirale z denarjem izven OZD po ceni, ki ni bila realna in ki je s tem omogočila investicije, ki so bile ekonomsko manj upravičene. V razmerah rastoče inflacije pa je cena kapitala – obresti – postala povsem nepomembna. V razmerah vsakovrstne (splošne, skupne, osebne itd.) porabe se je le-ta nemalokrat v pomembnem deležu financirala iz emisijskega denarja (natiskanega denarja), ki ni imel protivrednosti v povečanem obsegu blagovnih tokov. Obnašanje subjektov se je tej situaciji prilagodilo tako, da se je povečevala potrošnja brez kritja v proizvodnji, da se je povečevala zadolženost in manjšala nagnjenost k varčevanju.

S tega vidika je potrebno ocenjevati spremembe obrestnih mer kot stabilizacijski ukrep našega gospodarstva, ki z uporabo ekonomske finančne ukrepe želi dati denarju njegove prave funkcije in s spreminjanjem obrestno mero regulirati odnose na finančnem in ostalih trgih. S takšnim ravnanjem bi preprečili nerealno potrošnjo in zaščitili proizvajalce družbenega bogastva.

S tega vidika lahko ukrep samo pozdravimo in upamo, da bo v sklopu še z ostalimi ukrepi pripomogel k ozdravitvi našega gospodarstva.

Franč Tratar, oec.

Elegija

Spet smo tu, med grobovi,
kjer črnih križev hoste
nam v tiha srca kličejo
nekdanje drage goste ...

Izsanzala pomlad je svoje sanje,
prešla omama je junijskih noči,
zdaj med bele krizanteme pada tihi dež
in vlažna megla lega nánje.

Med trpek molk le vrane zakričijo,
te ne vedo za mirno, večno spanje,
ne za rože in ne sveče, ki tukaj zdaj gorijo.

Temneje je, v prazni duši te mrazi,
molčiš, nikomur nocoj ne porečeš več: »Adijo«,
na tej samotni, gluhi poti, odkoder več vrnitve ni ...

F. Andrenšek

MNOŽIČNA INVENTIVNA DEJAVNOST NA JAPONSKEM

Številke o gospodarskem vzponu Japonske so naravnost pravljice: leta 1956 je bil narodni dohodek na prebivalca komaj 123 dolarjev, potem pa je kar 20 let rasel z več kot 10 % letno in dosegel v letu 1980 že 8000 dolarjev na prebivalca. Pred 20. leti je bil narodni dohodek na prebivalca 13-krat manjši kot v ZDA; zdaj je enak, če ne že večji. Pravzaprav me preseneča sam vzpon. Vsaka od evropskih dežel je imela svoj boom, svoje obdobje eksplozivne gospodarske rasti, vendar ta boom ni nikjer trajal tako dolgo kot na Japonskem. Kaj je pravzaprav ozadje tega dolgotrajnega booma? Nacionalna ogroženost? Mogoče. Toda ta naj bi vendar splahnela po tem, ko so Japonci dohiteli srednjeevropske dežele. Monopolni kapital? Verjetno, saj brez velike koncentracije kapitala ni mogoče uveljaviti takšne ekspanzije v svet, kot smo ji priča zadnjih deset let. Nizki stroški za vojsko? Prav gotovo, saj je Japonska doslej dajala manj kot 1 % narodnega dohodka za vojsko in oboroževanje. Spomniti se potem velja še nekakšne trajne volje tišočev in stotisočev, nekakšnega vsakodnevne delovnega zagona, ki z leti prav nič ne pójjenja. In v vrsti teh in še prenekaterih drugih pomembnih razlogov vsekakor ne moremo mimo množične inventivne dejavnosti. Zakaj?

Vsak japonski delavec je v letu 1979 dal v poprečju 13,5 predlogov za izboljšanje tehnologije, organizacije in poslovanja.

Samo v Hitachi korporaciji so dali delavci 2,3 milijona predlogov. Ekonomski učinki teh predlogov gredo v milijarde. Samo en predlog je, na primer, v jeklarni Kawasaki v letu 1979 omogočil za 12 milijard starih dinarjev prihranka.

Vsi predlogi seveda nimajo takšnih učinkov. Sicer pa Japonci niso usmerjeni predvsem v aktiviranje zgolj kvalitativnih predlogov. Nasprotno: glavni cilj je številčnost predlogov. In v tem so popolnoma uspeli; glede na število zaposlenih pride na Japonskem 15-krat več predlogov kot v ZDA in kar 50-krat več predlogov kot v Zahodni Nemčiji. Seveda se to pozna tudi na kvaliteti: medtem, ko je v ZDA uporaben vsak drugi predlog in v Zahodni Nemčiji vsak tretji, je na Japonskem uporaben le vsak peti predlog. Toda kljub temu je učinek predlogov na Japonskem še vedno neprimerno večji kot v drugih Zahodnih deželah.

Poleg šole so delovni rezultati tisti drugi vzvod, ki lahko Japonca pelje naprej. S kvalitativnim delom, z aktivnostjo in prizadevanostjo pri izboljševanju rezultatov na svojem delovnem mestu oziroma v svoji delovni skupini mora najprej prepričati najožje sodelavce in nato vse ostale. Zato ni čudno, da je največ predlogov za delovne, organizacijske in druge izboljšave prav pri ljudeh med 25. in 35. leti. Napredovanje (ne le formalno, ampak dejansko, v smislu naraščanja moči pri sprejemanju razvojnih odločitev) torej temelji na znanju in delovnih rezultatih, kar vse pa mora še oplemeniti zaupanje ožjega in širšega kolektiva. Pogoji so težki, neizprosni, vendar razmeroma objektivni.

»Samoupravljanje« po japonsko

Ekonomski učinki niso glavni cilj japonskega »samoupravljanja«. Poudarek na množičnem dajanju predlogov ne izvira iz pričakovanj, da bo kvantiteta prej ali slej dala kvaliteto. Ne! Poudarek na množični iniciativi izvira iz socialno-psiholoških ciljev, iz želje vodstev, da bi delavce bolj pritegnili k sodelovanju, da bi jih bolj integrirali v delovno skupino in v podjetje. Zaradi tega spodbujajo v podjetjih skupinsko, ne pa individualno iniciativo. Isto velja za finančno stimulacijo predlogov: ta ni velika (v primerjavi z zahodnimi deželami celo zelo majhna), poleg tega pa je tudi kolektivna: izlet v Hongkong ali celo v Evropo, če gre za izredne dosežke.

Dr. Dahlby, Amerikanec, ki živi v Tokiu in ureja Far East Economic Review, pravi, da je ta pojav množične iniciative plod »mistične socialne organizacije«. Profesor Kobayashi pa zagotavlja, da ni v tem prav nič mističnega. Uspeh sistema predlogov je pogojen z nehnim strokovnim kultiviranjem delavcev in z visoko povprečno izobrazbo japonskega delavca; ta je precej višja kot pa izobrazba zahodnih delavcev.

Profesor Kunio Odaka, nekakšen starosta japonske sociologije, navaja podobne razloge za uspeh japonskega »samoupravljanja«. Industrializacija – pravi – je zlasti v zadnjem desetletju prinesla s seboj vse bolj pogosto enolično delo. To enolično delo opravljajo delavci v vse večjih organizacijskih sistemih. Istočasno se je močno dvignila izobrazbena stopnja delavcev, zlasti mlajših generacij. Višja izobrazba mladih delavcev povečuje tudi potrebo po osebnem razvoju in po smiselnem delu.

Mednarodna anketa, izvedena med mladino leta 1972, je opozorila, da je med japonsko mladino bistveno več tistih, ki zahtevajo smiselno delo ter možnost osebnega razvoja pri delu, kot med zahodno mladino.

Japonski »management« je ponudil delavcem tisto, kar je imel trenutno pri roki: ameriški recept, kako razvijati skupine za povečanje kontrole kvalitete in za zmanjšanje stroškov (Quality Control Cycle in Zero Defect Campaign). Delavci naj bi se prostovoljno združevali v manjše skupine, ki bi preučevale kontrolo kvalitete in možnost zmanjšanja stroškov. Odziv delavcev je presegel vsa pričakovanja: ni minilo več kot pet let, pa so se ene in druge skupine preoblikovale v Jishu Kauri skupine (samoupravne skupine); te za zdaj še vedno delujejo izven rednega delovnega procesa, zato v številnih primerih nimajo zaželenih učinkov. Glavni konflikt je namreč v tem, da delujejo v povsem nesamoupravno organiziranem delovnem procesu. Zaradi tega jih profesor Odaka imenuje prostovoljne skupine. Anketa, ki jo je profesor izvajal s skupino svojih sodelavcev, je pokazala, da se v 95 % prostovoljnih skupin delovna morala ni izboljšala, da odsotnost z dela in zadovoljstvo z delom nista boljša, pa čeprav so skupine aktivne v dajanju predlogov.

Hkrati je anketa pokazala tudi to, da se je delovna morala bistveno izboljšala v skoraj vseh avtonomnih delovnih skupinah. Avtonomne skupine se od prostovoljnih skupin razlikujejo po tem, da svoje aktivnosti ne razvijajo samo zunaj delovnega procesa, ampak jo širijo tudi na samoregulacijo in skupinsko organizacijo delovnega procesa. Zadovoljstvo z delom torej ne nastaja s prostovoljno skupinsko iniciativo, ampak šele tedaj, ko prostovoljne skupine dobijo delovno avtonomijo, ko same prevzamejo tudi regulacijo, kontrolo in organizacijo delovnega procesa.

Toda sistem deluje ne glede na omejene težave. Poglavitni razlog za uspehi v tem, da je nekdanji ameriški recept povsem predelan. Prav v tej predelavi je tudi razlog za uspeh japonskega »samoupravljanja«.

Zdi se neverjetno, pa vendar je res: nekatere ameriške firme – kot npr. General Motors in Lockheed – skušajo na japonski način predelane ameriške modele prenesti nazaj v Ameriko.

(se nadaljuje)

Inovacijska dejavnost Obrađnavane inovacije

Komisija za gospodarjenje TOZD tovarna traktorjev je pri obravnavi inovacij sprejela naslednja sklepa:

1. Za inovacijo tov. Trobiša Ignaca in Krajca Karla iz TOZD tovarna traktorjev št. 278, »Racionalizacija obdelave ohišij izhodnih priključkov«, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi povprečnih prihrankov 367.086,07 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

2. Za inovacijo tov. Platovska Boža iz TOZD tovarna traktorjev št. 611, »Povečanje kapacitet ALG-200 stroja«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

Komisija za gospodarjenje TOZD transporti je pri obravnavi inovacij sprejela naslednja sklepa:

1. Predlog tov. Pavliča Alojza iz TOZD transport št. 717, »Utorov Box palet v vagon«, se sprejme. Avtorju pripada eno posebno plačilo s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2a. Predlog bo ponovno obravnavan po enem letu uporabe.

2. Predlog tov. Galufa Stanislava iz TOZD transport št. 713, »Izgradnja transportne poti do bunkerjev Šamotne«, se sprejme. Avtorju pripadajo tri posebna plačila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2a. Predlog bo ponovno obravnavan po enem letu uporabe.

Komisija za racionalizacijo TOZD livarna I je na 3. redni seji dne 6. 9. 1982 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. Motoha Vilija in Flis Draga, ing. iz TOZD Vzdrževanje št. 702, »Sprememba jakotnih vodov in spojev BBC peči ter vzdrževanje konstantne trdote mehke hladilne vode«, se sprejme. Avtorjema pripadajo tri posebna plačila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2a. Predlog bo ponovno obravnavan po enem letu uporabe.

2. Za inovacijo tov. Durkovića Martina št. 385, »Preureditev sistema vlečaje-

nja pokrova el. peči«, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi povprečnih prihrankov 138.183,44 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

3. Za inovacijo tov. Vodeba Jožeta, ing. iz TOZD livarna I in tov. Koržeta Jožeta iz TOZD Vzdrževanje št. 641, »Preureditev hladilnega sistema ind. peči«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi prihrankov 227.490,04 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

Komisija za gospodarjenje TOZD valjarna II je na 2. redni seji dne 25. 8. 1982 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. Novčana Antona iz TOZD vzdrževanje št. 728, »Močnostno PU stikalo«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

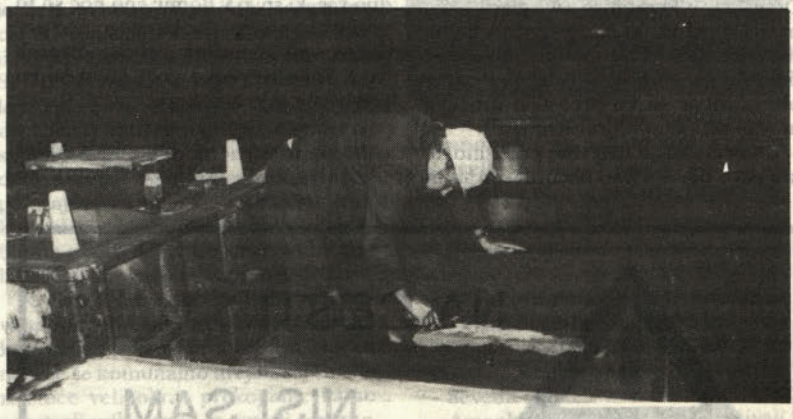
2. Predlog tov. Milanovića Slobodana, dipl. ing., Logarja Franca in Ramšaka Antona in DS priprava proizvodnje, ter tov. Drogenika Ivana in Haler Ferdinanda, ing. iz TOZD valjarna II št. 714, »Izdelava letov hladilne klopi v adjustaži valjarne II«, se sprejme.

3. Za inovacijo tov. Mravljaka Marjana iz TOZD valjarna II št. 663, »Vpenjalna naprava za brušenje dovodnih pločvic«, se odobri izplačilo pavšalnega plačila.

Komisija za gospodarjenje TOZD energetika je na 7. redni seji dne 14. 9. 1982 pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Za inovacijo tov. Lukića Voja in Harambašića Hasana iz TOZD energetika št. 461, »Avtomatsko dodajanje vode v sistem I iz Opoke«, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi povprečnih prihrankov 257.051,61 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

Služba za inovacije

Da bo odlitek dober (foto Arzenšek)

ŠE ENKRAT RAB

Da si lahko privoščiš enkrat letno za-
služen oddih na Rabu, moraš zato izpol-
njevati določene pogoje. Ker pogoje iz-
polnjujem, sem se tudi letos (kot vsa
prejšnja leta) odločil, da zaslužen od-
dih izkoristim na Rabu v vili Dragici.

Komisija, ki je obravnavala mojo pri-
javo za oddih na Rabu, me je na priori-
tetno listo uvrstila na prvo mesto; do tu
vse lepo in prav. Pri dodeljevanju sob v
vili Dragica pa so se ravnali po vrstnem
redu in so mi dodelili sobo št. 1, a tu se
začne tisto, kar se imenuje »krivica in
malomarnost« odgovornih. Pred dva-
ma letoma sem letoval na Rabu z dru-
žino in sem stanoval v isti sobi v vili
Dragica; tedaj smo ugotovili, da se v
sobi čuti neznosen smrad po fekalijah.
Ker je omenjena soba poleg stranišča,
smo bili prepričani, da je stena med
sobo in straniščem prepojena s fekali-
jami in da smrad prihaja od tam. Tedaj
so me na to pomanjkljivost opozorili
tudi tisti, ki so pred menoj stanovali v

vse nevšečnosti, tako da smo noč več
prebedeli kot prespali. Ko se je zdanilo,
sem takoj začel iskati, od kod prihaja
tako močan smrad in plin. V kotu ste-
ne, ki loči sobo od stranišča, sem opazil
na ometu precej velike razpoke; z roko
sem rahlo potrkal po razpokah, tedaj
pa se je omet sesul in se je pokazala od-
prtina salonitne cevi premera od
12–15 cm, iz te odprtine pa je v sobo
uhajal smrad in plin. Šlo je za cevi strani-
šiš, skozi katere se odvajajo fekalije v
kanalizacijo, ki je speljana pod morsko
gladino; vsem plinom, ki se izločajo iz
fekalij, voda ne dopušča vstopa iz kana-
lizacije na prosto, zaradi tega pa je pri
stranišču narejen dušnik iz cevi, skozi
katero plini uhajajo na streho na pro-
sto. Ker je bil ta dušnik na vrhu zama-
šen, so plini in smrad uhajali v sobo
skozi razpoke cevi in ometa na steni.
Morska voda v globinah vedno valovi;
tako je potiskala nabrane pline v kana-
lizaciji, ti pa so se pod tlakom vpihovali

Otok Rab – pristaniški del (foto Barič)

isti sobi. Po končanem bivanju na Rabu
sem obširno opisal svoja zapažanja in
pomanjkljivosti v zvezi s sobo št. 1. Po
vrnitvi z Raba sem se tudi osebno ogle-
l pri odgovorni osebi v gostinski enoti
in mu ustno obrazložil pomanjkljivosti
glede sobe.

Ko sem bil letos pismeno obveščen,
da mi je dodeljena ista soba, sem bil
prepričan, da omenjene pomanjkljivost-
i v sobi niso odpravljene. Na dodeljeno
sobo sem se pismeno pritožil na komi-
sijo in v pritožbi sem še enkrat navedel
pomanjkljivosti, zapažene v tej sobi.
Navedel sem tudi, da ta soba ni primer-
na za stanovanje. Komisija mojo pritož-
bo ni obravnavala kot resno in mi niso
verjeli. Da bi preverili resničnost mojih
navedb, so člani komisije pri obravnavi
pritožbe po telefonu vprašali za odgo-
vor tov. Kajbo, ki je član komisije pre-
pričal, da to ni res in da smrad prihaja
v sobo skozi okno kuhinje. Vprašam se,
kakšna je ta kuhinja in kaj se v njej
kuha, da iz nje tako močno smrdi! Odgo-
vor komisije na mojo pritožbo glede
pomanjkljivosti dodeljene sobe v vili
Dragica je bil kratek in se je glasil: »Komi-
sija je obravnavala vašo pritožbo na
dodeljeno sobo in je sklenila, da se vam
dodeli soba št. 1 v vili Dragica« – brez
obrazložitve. Ni mi preostalo drugega
in sem se s tem moral strinjati.

Ob prihodu na Rab smo z družino ta-
koj prvo noč krepko občutili smrad in

v sobo. Znano je, da so ti plini zelo stru-
peni in si lahko predstavljate posledice
za osebe, ki so bivale v tej sobi. Če bi
imeli ponoči okno zaprto, bi verjetno
prišlo do večjih zastrupitev.

Pomanjkljivosti na dušniku in steni
sobe sem skupno z oškrbnikom Stipe-
tom isti dan sam popravil, tako da sem
v tisti sobi ostal do konca svoje dekade.

Na Rab odhajam vsako leto z družino
predvsem zato, ker nam je tam zelo
všeč morje, naravna lepota Raba in oto-
kov, posebno pa naš počitniški dom in
narava, ki ga obkroža. Vendar nam vsa-
ko leto to veselje nekaj pokvari. Red in
snaga v domu in okolici nista na zavid-
ljivi višini. V samem domu (v Dragici)
so zadnja leta predprostori, hodniki ter
stranišča slabo očiščeni, večkrat pa
sploh niso; okoli doma je nesnaga, pod
stopniščem je vedno nametana odpa-
na šara in umazane ruje.

V poznih nočnih urah, ko naj bi vsi
spali, se vedno najdejo veseljadi, ki s
svojim veseljačenjem okoli doma zbu-
dijo vse, ki spijo v domu: eno noč so to
prebivalci našega doma, drugo noč pri-
dejo veseli domačini, tretjo noč veseli
tujci. Tako so redke noči, ko si lahko
privoščite mirno spanje.

Stanojevič Miloš
TOZD vzdrževanje ZŠ

PRIZNANJE

Za uspešno organizacijo »Srečanje pevskih zborov SZ« vam iskreno čestita-
mo. Obenem se vam zahvaljujemo za pozornost in gostoljubnost, ki ste jo ves čas
gostovanja izkazovali našemu zboru. Želimo vam še naprej uspešno delovanje, va-
šemu pevskeму zboru pa obilo pevskega uživanja.

Tovariški pozdrav!

Predsednik:
»KUD – Stane Žagar-Plamen« Kropa
Jelenc Stanko

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

3833/a, b, c	Vpliv prehodne funkcije toplotnega agregata na porabo energije. 1981
0452/81/a-i	Jugoslavenski standardizovani i nestandardizovani čelici i čelični liv. 3. izd. 1981
Inv. 5857	Tomšič F.: Slovensko-nemški slovar. 3. izd. 1977
Inv. 5858	Tomšič F.: Nemško-slovenski slovar. 4. izd. 1980
Inv. 5859	Verbinc F.: Slovar tujk. 6. izd., 1979
3834/a	Sicherl B. idr.: Impulzni gorilnik I, 1982
3824/c	Optimizacija režima žarjenja valjev ob upoštevanju robnih pogojev. Poročilo MI. 1981
3672/1, 2	Razprave. Izbor publikacij ZRMK 1973–1980, I, II
3672/LP-80	Letno poročilo 1980 – (ZRMK). 1981
2989	Sokolov E. Ja.: Energetičeskie osnovi transform. tepla i process. ohlaždenija. 1981
2944/b	Radonić M.: Grejanje i vetrenje. 1979
0677	Danon J.: Klimatizacija. 1980
1256/I, II, III	Viđav I.: Višja matematika. I, II, III, 1978/1979/1976
2990	Drobnjak Dj.: Fizička metalurgija. 1981
2991	Burke J.: Kinetika faznih transformacija u metalima.
0481/1979–III	III. Savjetovanje u suvremenoj instalacionoj tehnici jake i slabe struje ... 1979
0481/1980–III	III. Savjetovanje o projektiranju i tipizaciji elemenata niskonap. distributivnih mreža. 1980
2992	Savjetovanje o rasvetli sportskih borilišta. 1980
2993	Hidraulični uređaji. 1980
3835	Hidraulič trener. 1980
2994	Schlosser E.: Eksploatacija i održavanje male automatizacije u industriji. 1979
2995	Ivanjko Š.: Oris pravnega premoženjskega in osebnega zavarovanja. 1981
2996	Racionalizacija i modernizacija administrativnega poslovanja. 1981
0678	Golubev Ju. N.: Obespečenje kačestva otlivok. 1981
0679	Sredstva i sistemy avtomatizaciji litejnogo proizvodstva. 1981
0680	Tehničeskie sredstva avtomatiki. 1981
0681	Nikol'skij L. E.: Teplovaja rabota dugovyh staleplavil. pečej. 1981
3836	Sevalni in konvekcijski rekuperator z dodatnim izkor. odpadne toplote pri kupolki ... 1982
3837	III. Savjetovanje Energetika u crnoj metalurgiji. 1981
0682	Razvojne perspektive slovenske kemijske industrije. 1981
0683	Kersnič L.: Notranji plačilni promet. 1981
0683/dod.	Katalog vzorcev obrazcev notranjega plačilnega prometa
Inv. 5893	The Oxford Illustrated Dictionary. 1975
Inv. 5894	The Oxford Paperback Dictionary. 1979
Inv. 5895	Longman Dictionary of Contemporary English. 1978
0684	Jakovlev A. P.: Eksploatacija avtomatizirovanih gazovyh pečej. 1981
0685	Glazov V. M.: Himičeskaja termodinamika i fazovye ravnovesija. 1981
0686	Kudinov V. V.: Nanosenie plazmoj tugoplavkyh pokritij
0687	Icković G. M.: Raskislenie stali i modifizirovanie metalličeskikh vključenij. 1981
0688	Borodkina M. M.: Rentgenografičeskij analiz tekstury metalov i splavov. 1981
0689	Seminskij V. K.: Posobie po povyšeni ju kvalifikacii tokarja. 1981
0690	Strategija kot del politike OZD. 1981
2696/1979	Musafija B.: Obrada metala plastičnom deformacijom. 1979
2997	Sikirica, M.: Stehiometrija. 1981
2896/V	Samoupravni splošni akti. V. 1982
2998	Černej A.: Napajanje gorivom Dizel i Oto motora. 1980
0691	Todorov R. P.: Grafizirovannye železouglerodistyje splavy. 1982
0481/1981–IV	IV Savjetovanje: Izvori opasnosti od električne struje i preventivna sredstva zaštite. 1981
3838/IT 1100	Osnove AOP-a. Mogućnosti računara. 1982
3838/IT 1153	Osnove komunikacijskih sistema. Priručnik. 1979
3838/IT 1506	IBM 3270. Sastav i funkcije. 1979
3838/IT 2332	2332 VSAM AMS. Programirano učenje. 1980
3838/IT 3111	DL/I Aplikaciono programiranje. Udžbenik. 1979, 1981
3838/IT 3201	Udžbenik za aplikacione programere, CICS/VS. 1980
3839	Ž. Dobovišek: Idealni i stvarni ciklusi motora sa unutrašnjim sagorevanjem. 1976

NA CESTI

NISI SAM

PROŠNJA ZA SODELOVANJE

V sekciji za ljudsko slovstvo pri Inštitutu za slovensko narodopisje (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti) v Ljubljani je v pripravi zbirka slovenskega slovstvenega folklornega gradiva (bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovori), pri kateri želimo dati prednost novemu terenskemu gradivu.

Prizadevamo si, da bi bila zbirka kolikor mogoče popolna, zato se z zaupanjem in prepričanjem, da naš klic ne bo zaman, obračamo tudi na cenjene bralce Štorskega železarja za naslednje prošnje:

– Prosimo in vabimo vas, da bi bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovore in mogoče še kaj podobnega, kar živi v vašem okolju ali zgolj le še v spominu iz mladih dni, zapisali in poslali na Inštitut za slovensko narodopisje na spodaj navedeni naslov. Veseli bomo, če se bo Arhiv slovenskih ljudskih pripovedi, ugank, pregovorov pri omenjenem Inštitutu obogatil z vašim prispevkom, saj to pomeni kamenček več v mozaiku slovenske kulturne – v tem primeru slovstvene dediščine. Vaše delo bomo ustrezno citirali in na primernem mestu poudarili – kadar bo do predvidene izdaje pač prišlo.

Pri tem je treba opozoriti, da ne pridejo v poštev predpisi ali obnove iz starih zbirk ljudskih pravljic, pripovedk ipd., saj te že imamó na razpolago in jim bomo vsekar koli primerno upoštevali.

– Druga možnost je ta, da nam sporočite naslove ljudi, za katere veste, da z njimi ljudsko oz. ustno oz. folklorno izročilo še živi. Ob priložnosti bi jih obiskali sami in njihove pripovedi posneli na magnetofonski trak.

V vsakem primeru pa prosimo, da je naveden natančen naslov pripovedovalca, njegovi rojstni podatki in poklic in prav tako naslov in omenjeni podatki za pisovalca ter kraj in datum zapisa oz. pripovedovanja.

Zanesljivo pričakujemo vašo pošto in vas v tem upanju prav lepo pozdravljamo.

Marija Stanonik

Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU
61000 Ljubljana, Novi trg 3

Kolonija Ravne

V času od 6. 9. do 10. 9. 1982 je pod pokroviteljstvom KOS SOZD SZ potekala na Ravnah prva slikarska kolonija likovnikov amaterjev iz vseh delovnih organizacij SOZD SZ.

Iz naše DO sva se udeležila kolonije Geršak Vlado iz Mehanične delavnice in Ščurek Božidar iz Priprave vzdrževanja.

V Ravne sva se odpravila z mešanimi občutki, saj je bila za naju to prva preizkušnja na likovnem področju. Začetna trema je popustila še isti večer, ko smo se vsi udeleženci skupaj z mentorjem, akademskim slikarjem Slavkom Koresom, zbrali pri isti mizi. Topel sprejem, ki smo ga bili deležni s strani organizatorja, nam je dal elana, da smo se že naslednje jutro z vso vnemo odpravili na bližnji hrib nad Ravnam. Postavili smo slikarska stojala in se lotili motivov, ki so se nam ponujali. Nekateri so slikali v olju, drugi v temperi, tretji v akvarelu ali oglju. Med delom nas je obiskoval mentor in nam s koristnimi nasveti pomagal pri delu ter nas opozarjal na večje napake. Poudariti moram, da kolonija ni imela tekmovalne-

ga značaja; njen namen je bil le, da tisti delavci, ki se ukvarjajo z likovno dejavnostjo, svoje delo predstavijo vsem ostalim sodelavcem, med katerimi delajo in živijo.

Popoldneve smo preživeli ob spontan- nih pogovorih o slikarstvu in ocenjevanju nastalih del. Tov. Kores nam je mnogo pripovedoval o barvah, slikarskih tehnikah in še mnogih drugih zanimivih temah s tega področja. Tudi mi slikarji, amaterji, smo vsak po svojih izkušnjah in znanju sodelovali pri tem teoretskem delu programa.

Kar prehitro je minila Slovenska slikarska kolonija. Na zaključnem večeru, ki smo ga preživeli v zares veselem vzdušju, smo dokazali tudi to, da znamo poleg slikanja zapeti slovenske narodne pesmi, zaigrati na harmoniko ali povedati kakšno dobro šalo. Razšli smo se v upanju, da to ni bilo naše zadnje srečanje in da bomo v prihodnje čimveč ustvarjali na likovnem področju ter pri tem koristno uporabljali letošnje izkušnje.

Ščurek Božidar

MISLI

V daljavi, kjer sonce vzhaja,
v daljavi, kjer zarja žari,
tja vleče srce,
tja, kjer uboga raja trpi.
Tja med lepe stezice,
tja med bele stezice,
tja vleče me srce;
a to ni mogoče,
zato moje srce joče,
toči gorke solze.

Nekoč odšla bom,
šla bom tja v dalj,
vrnila se ne bom nazaj.

Tam daleč bo poslej moj dom,
vendar rodni kraj nikdar pozabila ne bom.
Poznam vsak kraj in kot,
ljudi, živali vse posebej.
A vrnila se ne bom,
razen tja, kjer tihi bo poslednji dom.
Tam sredi vasi,
tam zraven tihega gozda,
tam bom počivala,
sanj ne več sanjala,
tam tihi bo moj dom,
tam moje bo srce
počivalo zraven tebe.

(Lučka)

IZ OBČIN

Še vedno nimajo primernih prostorov

V krajevni skupnosti Aljažev hrib se stiskajo v neprimernih prostorih na Teharski cesti 2. To je velika ovira za delo družbeno-političnih organizacij in KS same. Ta krajevna skupnost zajema zaselke Zavodna, Čret, Selce, Podgorje, Zvodno in Skalno klet. Dolga leta so čakali in se razburjali, ker se nikakor ni premaknilo v komunalnem urejanju. Potem se je odprlo in začelo se je z urejevanjem poti in cest, asfaltna prevleka je razveselila krajanje. Cesta na grad je urejena v vsej dolžini, zgrajen je nov cestni odsek pod gradom, obnovljene in asfaltirane so važnejše poti v Čretu, Podgorju in v Zvodnem. Zelo so se razveselili novega otroškega vrtca in dokončne ureditve nogometnega igrišča Skalna klet, kar naj bi nadomestilo Glazijo.

Zelo jih muči glavobol zaradi nezadovoljivo urejenih prostorov za preskrbo z živili. Še sedaj nimajo urejenih trgovinskih prostorov v poslovalnicah samopostrežbe »Pod gradom« in »Vog-

lajna«. Mnogi krajanje hodijo zato nakupovat v mestne poslovalnice.

Krajevna skupnost šteje okrog 2630 prebivalcev. Kot že povedano, je družbeno-politično delo izredno ovirano, ker se vse delovanje krajevne skupnosti in družbeno-političnih organizacij odvija v utesnjenih prostorih dveh desetih kvadratnih metrov, brez pomožnih prostorov in sanitarij. Kaj to pomeni, kakšna ovira je to za še tako dobre namene vseh, ki so vključeni v delo organov krajevne skupnosti in družbeno-političnih organizacij, ni treba posebej poudarjati. Nalog je veliko, pogoji za delo pa izredno težki. Krajanje ne morejo doumeti, kako da se na merodajnih mestih ne zganejo in ne priskočijo na pomoč, da bi v tej krajevni skupnosti dobili prepotrebne prostore za delo organov krajevne skupnosti in družbeno-političnih organizacij. Ovirano je delo odraslih in seveda tudi mladine. Vsi prizadeti se sprašujejo: kako dolgo še?

R. U.

Dolg proces oblikovanja

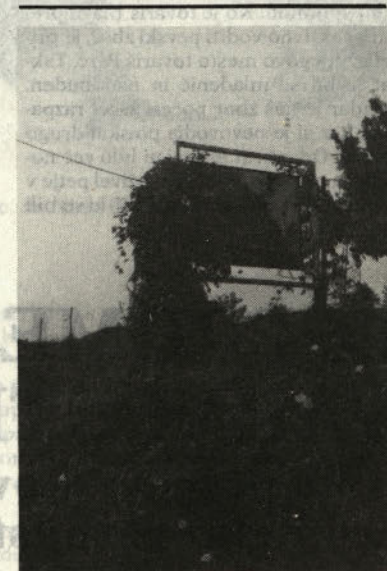
Za krajevno skupnost Nova vas je značilno zelo naglo naraščanje števila prebivalcev na sorazmerno majhno odmerjenem prostoru. Pred leti je bila vsa soseska Dolgo polje, v letu 1974 se je razdelila na krajevni skupnosti Dolgo polje in Nova vas, pred 4 leti pa še na Novo vas in Dečkovo naselje. Po površini najmanjša krajevna skupnost s pol km² šteje danes okoli 5600 prebivalcev, oziroma približno 1700 gospodinjstev. Točnih podatkov ni, ker prihajajo v naselje vedno novi prebivalci in je težko reči, koliko krajanov bo združevalo interese v KS Nova vas. Še ena značilnost: domala 35 odstotkov krajanov je starih med 20 do 45 let, torej gre za zelo mlado naselje v vsakem pogledu. Stolpnice so prenatrpane. Zdaj imajo vsaj trgovino, ki jim je manjkala vrsto let, dograjena je nova šola, prav tako vrtec, v načrtu je že drugi tja do leta 1985. Nimajo še pošte.

Prej so se stiskali na sestankih krajanje treh krajevnih skupnosti pri Miklavžinu, zdaj imajo v Novi vasi nove prostore in je družbeno-politično življenje že bolj razgibano. Najbolj veseli so bili prav gotovo mladi, ko so dobili svoje prostore za delo mladinske organizacije. Zelo požrtvovalno delajo v organizaciji Rdečega križa, živahno delajo v svoji organizaciji člani ZZB NOV, prav tako SZDL. Pravijo, da je najbolj aktivna delegacija zbora krajevnih skupnosti. V družbenopolitičnem utripu te krajevne skupnosti je vedno dobro zaznati tudi delo sekcije za družbeno-ekonomski položaj žena. Imajo klub zdravljenih alkoholikov, ki je med najagilnejšimi klubi tam okoli, saj se tu zbirajo tudi člani iz drugih krajevnih skupnosti.

Krajanje skrbijo za ureditev in negovanje okolja stanovanjskih hiš in blokov, so pa preživljali težke ure, ko so naselje še komunalno urejali, saj so bile zelenice velikokrat prekopane. Pa so zopet pljunili v roke in urejali soseske, saj se niso bali nobenih težav in ovir.

Mlada krajevna skupnost je z združenimi močmi, z veliko volje in zavesti premagovala številne ovire in dosegla lepe uspehe. Šlo je za telefonsko omrežje, za toplovod in še bi lahko naštevali. Mnogo je bilo glavobola, a z močno voljo so se lotevali vseh nalog in taka pripravljenost je opazna tudi danes, zato bodo verjetno dosegali še lepe uspehe.

R. U.

Ali bo jesensko vreme razkrilo reklamno tablo za naš počitniški dom na Svetini? Morda pa bo kdo drug poskrbel za to, kaj pravite, bralci Železarja?

– Očka, tovarišica nam je povedala, da so v starih časih plačevali s kravami in ovcmi, predvsem davek. Ali je to res?

– Seveda sinko.

– Ampak očka, kako so pa te živali spravili v denarnice?

Zapojte z nami

Mešani pevski zbor Železar Štore, tokrat posnet na prireditvi Srečanje pevskih zborov Slovenskih Železarn v Štorah (foto Arzenšek)

Že od nekdaj so bile Štore po razvoju kulture na precej visokem nivoju. Ni manjkalo takih, ki so bili s srcem kulturniki, najsi bo to na dramskem, godbeniškem, pevskem ali drugem področju. Ob težkem delu v železarni in drugih naporih se je našel tudi čas za razvedrilo.

Spregovoril bi malo o našem zborovskem petju. Ze v osnovni šoli smo imeli pevski zbor pod vodstvom tedanjega ravnatelja, tovariša Goriška, ki nas je vodil, učil petja ter razkrival skrivnosti not.

Po končani osnovni šoli smo se pevci vključili v moški pevski zbor Svoboda, Štore. Vodil ga je takrat tovariš Cerar. Bil je to velik zbor, ki je žel uspehe in aplavze doma in v drugih krajih, kjer smo nastopali. Zaradi zdravstvenih razmer tovariša Cerarja je zbor prevzel tovariš Ulaga. Tudi pod njegovim vodstvom smo uspešno nastopali po raznih krajih v Sloveniji. Imeli smo celo turnejo po Bosni, ki mi je še danes v lepem spominu. Ko je tovariš Ulaga prenehal aktivno voditi pevski zbor, je prišel na njegovo mesto tovariš Perc. Takrat je bil še mladenič in nadobuden. Vendar je naš zbor počasi začel razpadati, ker si je pevovodja poiskal drugo službo. Od takrat naprej ni bilo več nobenega pravega, ki bi spet oživel petje v proletarskih Štorah. Tudi tisti, ki so bili

za to zadolženi, niso dali vsega od sebe, da bi se v Štorah slišalo lepo zborovsko petje.

Šele pred dvema letoma so se »zbudili« na pobudo sindikata in ustanovili novo pevski zbor, ki je tokrat za razliko mešani pevski zbor, a vodi ga tovariš Jurkovnik Bojana. Zborovodkinja je še mlada in ima veliko ambicij in želja, da bi ta zbor, ki sedaj obstaja, popeljala do dobrega slovesa.

Danes šteje zbor trideset pevk in pevcev. Naučili smo se že precej pesmi, od partizanskih, narodnih do umetnih. Nastopamo že na vseh prireditvah, saj smo povsod dobrodošli, ker popestrimo s pesmijo vsako prireditev. Sodelujemo tudi na reviji pevskih zborov Slovenskih Železarn in žanjemo lepe uspehe.

Želja nas vseh je, da bi stopilo v naše vrste še več takih, ki imajo veselje do zborovskega petja. To posebej velja za našo mladino, ki je sedaj zelo slabo zastopana. Zato posebej še vabimo v naše pevske vrste mlade, nadobudne pevce, ki bi z lepo slovensko pesmijo ponesli sloves štorskih železarjev širom naše ožje domovine in tudi kulturno predramili železarske Štore.

Slovenska pesem je lepa in naj ne bi nikoli zamrla!

Srečko Soštaric

sme hoditi ob desnem robu vozišča, kadar je to zanj varneje. Pešec, ki potiska kolo, kolo z motorjem ali motorno kolo in osebe, ki se premikajo z vozičkom za slabotne, se morajo premikati ob desnem robu vozišča v smeri gibanja.

Pešec mora iti čez vozišče pazljivo in po najkrajši poti. Preden stopi na vozišče, se mora prepričati, če lahko to varno stori.

Na cesti, ki ima zaznamovane prehode za pešce, mora pešec čez cesto po takem prehodu, če ni več kot 100 m oddaljen od njega.

Pešec, ki namerava vozišče na mestu, kjer ni zaznamovanega prehoda za pešce, ne sme stopiti na vozišče, če s tem ovira promet vozil.

Pešec ne sme prečkati vozišča izven prehoda za pešce na kraju, kjer sta na vozišču dva ali več prometnih pasov za vožnjo v isto smer, kot ne na cestah izven naseljenih krajev, na nepreglednih krajih (nepregledni ovinki, na vrhu klanca) itd.

Pešec, ki namerava prečkati vozišče izven zaznamovanega prehoda za pešce, mora preden stopi na vozišče nakazati svojo nameró z dvigom roke.

Če se po prometnem pasu premikajo vozila v koloni, mora pešec predno stopi na zaznamovani prehod za pešce, kjer promet ni urejen s svetlobnimi prometnimi znaki ali ga ne ureja pooblaščen uradna oseba organa za notranje zadeve, z dvigom roke nakazati svojo nameró in sme stopiti na tak prehod šele, ko so vozila ustavila.

Med hojo po cesti izven naselja morajo pešci ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti nositi na vidnem mestu ustrezna odsevna telesa. (Ta člen se začne uporabljati od 20. 2. 1984 dalje.)

Otroci morajo ponoči in ob zmanjšani vidljivosti (megla, sneg, dež itd.) med hojo po vozišču nositi na vidnem mestu ustrezna odsevna telesa.

Otroci, ki obiskujejo prvi razred osnovne šole, morajo na poti v šolo in iz šole nositi poleg odsevnega telesa tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.

Otroci, ki obiskujejo vzgojnovarstveni zavod, morajo na poti do zavoda in iz zavoda domov imeti spremstvo.

Na zaznamovanem prehodu za pešce, na katerem je prehod pešcev urejen s svetlobnimi prometnimi znaki za pešce, se mora pešec ravnati po teh znakih. Če na zaznamovanem prehodu za pešce promet ni urejen s posebnimi prometnimi znaki za pešce, pač pa je promet vozil urejen s svetlobnimi prometnimi znaki za vozila ali z znaki, ki jih daje pooblaščen oseba, smejo pešci

čez vozišče le tisti čas, ko jim dani znak dovoljuje prehod.

Na zaznamovanem prehodu za pešce, na katerem promet ni urejen s svetlobnimi prometnimi znaki in tudi ne z znaki, ki jih daje pooblaščen oseba, mora pešec preden stopi na prehod paziti na oddaljenost in hitrost vozil, ki se mu približujejo.

Pešec, ki prečka vozišče izven prehoda za pešce na kraju, kjer sta na vozišču dva ali več zaznamovanih prometnih pasov za vožnjo v isto smer, kot tudi na nepreglednih krajih na cesti izven naseljenih krajev (nepregledni ovinki, vrh klanca itd.), se kaznuje takoj na mestu z denarno kaznijo 300 din. Če pa je s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec prekrška kaznuje z denarno kaznijo od 400 do 2000 din ali s kaznijo zaporá do 40 dni.

Z denarno kaznijo 200 din se kaznuje takoj na mestu pešec, ki se na zaznamovanem prehodu za pešce, na katerem je promet pešcev urejen s svetlobnimi prometnimi znaki za pešce, ne ravna po teh znakih. Če pa je s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec prekrška kaznuje z denarno kaznijo od 300 do 1500 din ali s kaznijo zaporá do 15 dni.

Z denarno kaznijo 100 din se kaznuje takoj na mestu pešec:

- ki po nepotrebnem postaja na vozišču ali hodi po njem tako, da ovira ali preprečuje promet vozil;

- ki ne hodi za drugim, kadar gre po vozišču;

- ki ne hodi po vozišču javne ceste zunaj naselja ob levem robu vozišča v smeri hoje, oziroma ob desnem robu vozišča, kadar je to zanj varneje;

- ki ne gre čez vozišče po najkrajši poti, ali pa se, preden stopi na vozišče, ne prepriča da to lahko varno stori;

- ki na zaznamovanem prehodu za pešce, na katerem je promet vozil urejen s svetlobnimi znaki za vozila ali ga ureja pooblaščen oseba, ne gre čez vozišče tisti čas, ko mu dani znak dovoljuje prehod;

- ki na prehodu čez vozišče na mestu, na katerem ni zaznamovanega prehoda za pešce, ovira promet vozil.

Če pa je s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec prekrška kaznuje z denarno kaznijo od 200 do 500 din.

Janko Ulaga

IZ PROMETNE VARNOSTI

Hoja pešcev – novosti iz zakona o prometni varnosti

Pešec praviloma ne sme hoditi po vozišču niti na njem postajati. Če gre po vozišču, mora hoditi čim bliže roba vozišča, in sicer skrajno previdno ter tako, da ne ovira ali preprečuje prometa vozil.

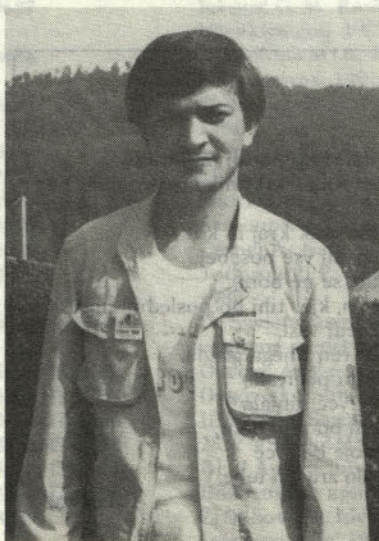
Na cesti, ki ima pločnik ali drugo za pešce namenjeno površino ob vozišču, ki je primerna za hojo pešcev, mora pešec hoditi po takih površinah.

Na cesti, ki nima pločnika ali druge za pešce namenjene površine, ali na cesti, na kateri je pločnik ali kakšna druga površina, primerna za hojo peš-

cev, pa je ti iz kakršnegakoli vzroka ne morejo uporabljati, smejo pešci hoditi po vozišču. Pešci morajo hoditi drug za drugim, kadar gredo po vozišču, na katerem varnost prometa to terjá, zlasti pa pri slabi preglednosti ceste, zmanjšani vidljivosti ali gostem prometu. Če ni ob vozišču posebej urejene površine za pešce (pločnika), smejo pešci uporabljati za hojo največ en meter širok del vozišča, računano od roba vozišča.

Pešec, ki hodi po vozišču na javni cesti zunaj naselja, mora hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje. Izjemoma

BRIGADIR

Lež Zlatko je zaposlen v TOZD vzdrževanje, kjer opravlja dela in naloge vzdrževanja črpalk in kompresorjev ter ostala ključavničarska dela.

Tovariš Lež dobro opravlja svoja dela in naloge in je tudi aktiven izven delovnih dolžnosti. Je stalen član interne delovne brigade Karel Vovk. Letos pa je zastopal našo DO v zvezi MDB mladinski delovni brigadi v Kutini, kjer je za svoje aktivno delo prejel značko udarnika in priznanje.

Vprašali smo ga, če je bil že kdaj prej v mladinski delovni brigadi? Z veseljem nam je odgovoril: »Do sedaj sem se mladinske delovne akcije udeležil devetkrat, in to: Kožbana 77, Obala 77, Slovenske Gorice 78, Podrinje – Kolutara 79, dvakrat v Bohinju 80, Partizanski put 81, Bela Krajina 82 in Kutina 82.

(Nadaljevanje na 7. strani)

TISOČ KILOMETROV JADRANJA NA JADRALNI DESKI

Ponoči so se prijatelji z barko odločili, da gredo z nami in tako smo vsi štar-tali že zelo zgodaj. Vozimo po zunanji strani otkov na odprtem morju, mimo otkov Vodenjak, Kasela, Klobučara, Lavsa in se ustavimo na otoku Lavsa ali kot ga nekateri imenujejo otok Piškera. Pristop do zaliva na otoku je že za manjše barke zelo nevaren. Dno morja se dvigne iz stotih metrov v strmi steni na meter in pol globine. Domačin na otoku nam pove, da je prav na tem delu že velikokrat reševal nasledje barke. Z druge strani je mogoč pristop v zaliv, vendar zelo previdno. Sidrišče je zaščiteno z vetrom. Na otoku je cerkva iz XVI. stoletja in za njo vodnjak. V tej cerkvi je bila med NOV partizanska bolnica. Sedimo v senci trte in pijemo hladno pivo, okoli nas pa polno posušenih hobotnic. Te hobotnice se sušijo in pozneje pripravijo kot okusna morska hrana. Kmalu po poldnevu prispemo do otoka Mana. Na tem otoku je postavljeno filmsko mesto, kjer so snemali gusarske filme. Na severni strani otoka je čudovit zaliv za sidrišče in kopalce, na južnem delu otoka pa segajo v morje strme stene, visoke do 70 m. Na nekaterih mestih opazimo nam tako znane rdeče-bele kroge, planinske oznake.

Kar nekako smešno delujejo, vendar tudi to je hrib za šibeniške in zadrške planince. Pot nas pelje mimo otoka Lavrnaka, kjer je zelo znana v stene ujedena plaža, dolga približno 50 metrov. Zeja je huda in na barki začne primanjkovati piva; spremenimo smer in začnemo pluti proti otoku Katina. Otok leži med velikim Kornatom in Dugim otokom. Ob Katini sta dva prehoda, Mala in Velika Proversa. Prav zanimivo je videti prometne znake v vodi, kateri kažejo gladino, kdo ima prednost, da zapluje v njo in znaki za lažje krmarjenje med stenami. Velika Proversa je večja in je podobna večji reki. Na južnem rtu Dugega otoka je znana turistična točka – slano jezero Mirna, ki leži iznad morske gladine. Se isti dan odplujemo čez veliko Proverso, v daljavi se nam lepo kaže otok Ugljan in Pašman. Ustavimo se v Saliju.

Kar prehitro so Kornati za nami, vendar moramo naprej. Kar smo si lahko ogledali ta dan, je bilo dosti; vendar zagotovo pridemo še kakšno drugo leto in obplujemo vseh 125 otočkov.

Danes, petnajsti dan našega potovanja, vozimo ob obali Dugega otoka, ki je dolg 44 km in širok 3–4 km. Na njem je prav zdaj v gradnji cesta, ki bo povezovala znane turistične kraje Sali, Soline,

Boževo, Žman, Luko in druge. Ustavimo se v malem kraju, vendar po kampih in hotelih sodeč precej turističen, z imenom Boževa. Tu je tudi ena prvih šol za jadranje. Pozno popoldne odplujemo mimo zadnjega otoka in zaliva Soliščica. Kot v pozdrav nam v daljavi začne utripati svetilnik Veli Rat, eden od najstarejših in najmočnejših svetilnikov na Jadranu. Zgodovina pove, da je njegovo odbojno steklo bilo obdelano z beljaki dvesto tisoč jajc. Še ta dan pristanemo na otoku Istu.

Prijatelji se zgodaj jutraj odločijo in nas z barko spremljajo tudi tisti dan. Odjadramo v mirnem vetru maestralu, ki se vedno bolj jača. Naša skupina se razbije na tri dele. Vlado zamudi minuto, vendar je za nami že skoraj dva kilometra. Po kavi, ki nam jo postrežejo z barke, Rudi in Tine odjadrajo proti Silbi, jaz pa poskušam s krmo naravnost pluti v Veli Lošinju. Razdalja med nami je tako velika, da ostane vsaka skupina popolnoma sama na odprtem morju in ne opazimo drug drugega. Deske zelo hitro drsijo po valovih in ko val zajaham, »glisiram« po več sto metrov z valom, počakam naslednjega in tako bežijo kilometri. Pri Iloviku se veter umiri in šele sedaj zagledam daleč na desni pike, ki drsijo na valovih. Pristanemo v Velem Lošinju. Neverjetno, vendar danes smo prejadrali 50 km v petih urah, kar je rekord. Tu najdemo po nekaj dneh naš kombi in voznika Dragota.

Dobili smo nazaj našega voznika in kombi, vendar se moramo posloviti od naših prijateljev z barke, ki ta dan odpluje v Zadar. Vozimo po kanalu med Cresom in Lošinjem proti Osorju in tu pozno popoldne pristanemo. Pred Osorskim mostom na vso moč na usta trobimo, da bi nam ga odprli vendar pozneje zvemo, da je pokvarjen. Znan je po muzeju, v katerem so shranjene amfore, žličke, razne posode, novci in še več drugih stvari. Žal smo v njem edini obiskovalci. Prespimo v avto kampu Borovik.

6. julij je, na poti smo 18. dan in plujemo v neprijetnem Kvarnerju. Ustavimo se v Martinščici, kjer je tudi veliko gradbišče. Gradbena podjetja zidajo vikende in bodoče počitniške domove za razna podjetja. Prvič se nam je zgodilo, da smo v kombiju pozabili karto in kompas; ko se znajdemo na svetilniku Zaglav, kjer pustimo surfe, ne vemo, kje je Valun. V čolnu nam znanjka goriva in midva s Tinotom se odpraviva peš ob obali, da bi našla ta mali zaliv s krajem Valun. Ostali pristanejo ob obali in si na ognju pečejo štiri krompirčke, ki so

jih slučajno našli v čolnu. Po treh urah nočne hoje in plavanja čez zalive, ki jih je kar preveč, najdeva globoko v zalivu kraj Valun. Mali kraj, vendar lep; na drugi strani zaliva se svetijo lučke z mesta Cresa. Organiziramo pomoč in dobimo se v Valunu. V okolici tega kraja je polno zalivčkov, lepih plaž s čisto vodo. Za naš prihod fantje poprimejo za glasbilo in daleč odmeva pesem »Slovenija, od kod lepote tvoje«.

Z isto pesmijo nas čez dva dni pospremito čez Kvarner. Namen imamo pristati v Koromačni, vendar nas zalivski tok odnese do zaliva Raše.

Prvi je jutraj pokonci Tine, saj upa, da nam bo ob ugodnem vetru uspelo objadrti rt Marlera in Kamanjka ter pristati v Stoji pri Puli, kjer ga čakata žena in otroci. Poskušamo ga dohiteti, vendar nam ne uspe. V Stoji pristane mo kar nekaj ur za njim.

Dovoljenje za plutej čez Fažanski kanal ne dobimo, zato se odločimo, da obplujemo Brione. Ob precej slabi vidljivosti pristanemo v Rovinju. Prespimo še v Dajli in naslednji dan bolj odveslamo kot odjadramo proti Savudriji. Tu nam znani jadrlec in konstruktor desk Dušan Puh pripravi presenečenje. Zvečer pa demonstriramo turistom smučanje na deskah. Vsi smo že utrujeni in komaj čakamo naslednji dan, zadnji dan jadriranja in zaključek naše akcije.

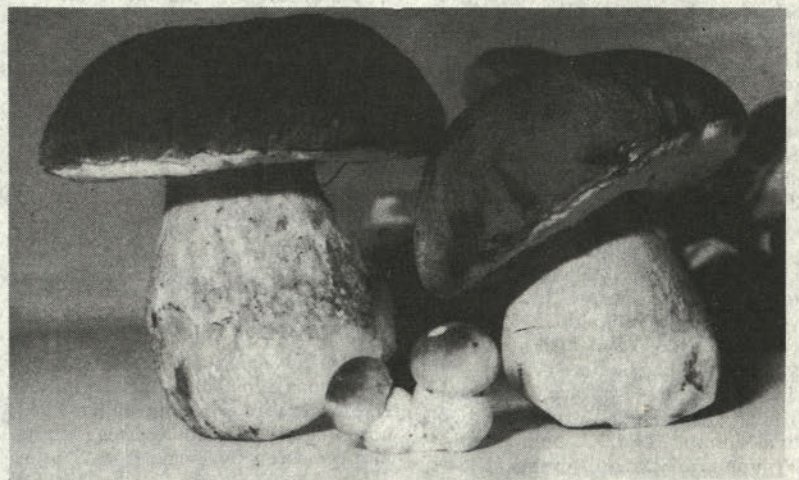
Veter nas pusti na cedilu, saj ne moremo prijadrti v Ankarano. Odveslamo do Pirana, kjer pustimo deske na obali in začnemo proslavljati sicer že en dan prej zaključek naše akcije. Iz Pirana krenemo precej zgodaj, mimogrede se ustavimo še v Bernardinu, kjer gostom pokažemo iz dveh jader sestavljene metuljčke. Pred Portoroškim zalivom in dokom, kjer naj bi bila zaključna slovesnost, pripravimo zadnjo sliko gostom, ki nas čakajo na obali. Pristanemo. Polno ljudi, vsi nam čestitajo, nekatere poznam, druge ne. Precej čudni smo videti, vsi upadlih lic, vendar srečnih obrazov.

Po govornih predstavnikih Teleksa, direktorja Hifly in po podelitvi diplom komaj najdem pot do Alenke, da se vsaj malo pogovorim. Prav tu zvemo, da so naši prijatelji iz kluba Veter prejadrali Jadran iz Ancone do Zadra ter Italijani iz Pule do Ancone. Torej je Jadran osvojen v vse smeri.

Kaj naj rečem. Ta zadnji dan, ko jadramo do Ankarana, se nam zdi najdaljši in s težavo pristanemo. Tu se ločimo: Tine v Pulo; jaz, Rudi, Drago ter Vlado domov v Celje; Vlado je še posebno vesel vrnitve, saj mu je žena med našo potjo rodila novega jadrarca; Matjaž pa seveda kam, nazaj na Kornate.

(se nadaljuje)

Nabiralcem gob

Poletni goban – ajdovec, družina (foto Barič)

Par nasvetov nabiralcem gob:

1. Preden se odpravimo v gozd, se oskrbimo s potrebnimi pripomočki: košaricami ali kartonskimi škatlami, v katere bomo spravljali gobe ter s primernim nožem.
2. Ko hodimo po gozdu, ne lomimo mladega drevja in gozdnih rastlin in ne motimo gozdne tišine s kričanjem in hrupom. Obenem ne onesnažujemo gozda s pločevinkami, polivinilastimi vrečkami, papirji in podobnimi odpadki!
3. Vsako vrsto gob, ki zbudi vašo pozornost, si najprej podrobno ogledjemo, preučimo okolje in zemljišče, na katerem je zrastle, šele takrat se odločimo, ali jo bomo utrgali.
4. Nabirajmo le mlade gobe, dokler so še čvrste in ne najedene od črvov ali polžev. Ne nabirajmo gob prepojenih z dežjem.
5. Gobane nabiramo tako, da jih primemo za kocen in zavrtimo levo-desno, nato pa rahlo potegnemo iz zemlje, odstranimo umazanijo in položimo v košaro (nikakor pa ne v vrečko, mrežo, nahrbtnik in podobno).
6. Mehkejšje vrste gob odrežemo z nožem pri tleh.
7. Če imamo večje količine gob, med vsako plast damo nekaj praproti ali vejic. Gobe čim manj obrezujemo.
8. Ko pridemo domov, gobe še enkrat pregledamo, preberemo in preučimo. Če jih ne moremo takoj konzervirati, jih začasno shranimo na zračnem prostoru, senčnatem balkonu, pri odprtem oknu in podobno, ne pa v hladilniku.
9. Če pride do zastrupitve z gobami, je potrebno čimprej zastrupljencu izprati želodec in črevesje, bodisi z odvajalnimi sredstvi, ali pa s kakšnimi bljuvali (korenina dišeče vijolice, divje mačehe...). Bolnik naj zaužije veliko količino vode, čaja, mleka (ne pa alkohola) in takoj pohiti k zdravniku. Pomembno je, da vemo kakšne gobe je zastrupljenec zaužil.

F. Barič

(Nadaljevanje s 6. strani)

Kakšne funkcije si opravljal v mladinski delovni akciji?

»V mladinski delovni brigadi sem opravljal različne funkcije: bil sem komandir čete, predsednik brigadne konference, sekretar ZK v mladinski delovni brigadi XIV. devizije ter opravljal dela traserja v mladinski delovni brigadi Stevan Čolović.«

Kot vemo, si bil letos udarnik; ali imaš še kakšno priznanje iz prejšnjih mladinskih delovnih akcij?

Nasmehnil se je in povedal: »Udarnik sem bil že tudi na prejšnjih mladinskih delovnih akcijah, in to: Obala 77, dvakrat Bohinj 80, Partizanski put 81 in letos v Kutini 82.«

Si imel težave z odhodom v mladinsko delovno brigado?

»Težave so vsekakor, saj je čas stabilizacije, letnih dopustov in remontov prav v času odhoda na mladinske delovne akcije.«

Kakšne so tvoje želje v bodoče?

»Želim še naprej sodelovati na mladinskih delovnih akcijah in da mi DO omogoči udeležbo.«

Po končanem razgovoru smo tovarišu Ležu zaželeli, da bi še naprej sodeloval na mladinskih delovnih akcijah in da bi bil še nadalje uspešen pri delu v mladinskih delovnih akcijah in tudi na svojem delovnem mestu.

OO ZSMS
TOZD vzdrževanje

Kadrovske vesti

V mesecu septembru so bile v naši delovni organizaciji naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije:

Jelen Aleksander, NK delavec – Livarna II; Crnc Zvonko, KV orodjar – TT obdelava; Kopolšek Aleksander, KV avtoklepar – TT montaža; Turk Janez, KV strojni ključavničar – Elektroobrat; Škornik Rudi, KV strojni ključavničar – Elektroobrat; Gaberšek Miroslav, KV strojni ključavničar – Elektroobrat; Pirš Ivica, KV strugar – MO valji; Romih Rafko, KV strojni ključavničar – Jeklovlek; Trupej Jurij, NK delavec – Livarna II; Žlender Darko, NK delavec – Livarna II; Krajcar Zlatko, KV strugar – Valjarna II; Eminič Hikmet, KV strojni ključavničar – Jeklarna; Merdanović Ismet, KV strojni ključavničar – Jeklarna; Zeme Bernard, SS elektrotehnik – Jeklarna; Polanc Vladimir, SS strojni tehnik – TT montaža; Kuzmanović Dušan, NK delavec – Valjarna I; Štefančič Robert, KV obratni električar – Elektroobrat; Berghaus Srečko, NK delavec – Livarna II; Djukić Bosiljka, NK delavka – GKSG; Gorup Vladimir, KV monter vodovodnih naprav – Mehanična del.; Salobir Bojan, KV avtomehanik – TT montaža; Dundjer Vinko, KV strugar – TT obdelava; Ratkajec Josip, NK delavec – Livarna I; Kocman Miran, NK delavec – Livarna I; Burič Živko, NK delavec – Livarna I; Sdenderović Mumin, KV livar kalupar – Livarna II; Tadžić Rafik, KV strojni ključavničar – Valjarna II; Aleksić Dušan, KV monter vodovodnih naprav – Mehanična del.; Šantel Vojko, KV elektromehanik – Jeklarna; Bevc Martin, NK delavec – Livarna II; Blažinčič Josip, NK delavec – Livarna II; Stiplošek Zvonko, NK delavec – Livarna I; Zlatič Ivo, NK delavec – Valjarna I; Burger Peter, KV elektroinstalater – Elektroobrat; Kahrmanović Mehmed, PK monter vodovodnih naprav – Livarna I; Javor Suvad, KV livar kalupar – Livarna I; Fendre Cvetko, VS elektro fakulteta – Merilna služba; Škataro Valter – VS dipl. inh. elektr. – Priprava vzdrževanja; Tomašević Željko, KV strugar – MO litina; Šimunič Peter, KV avtomehanik – TT montaža; Erkan Nevenka, NK delavka – GKSG; Smodej Franc, KV strugar – Jeklovlek; Novak Viktor, NK delavec – Livarna I; Cmok Bojan, KV tehnično strojno risanje – Projektivni biro; Obreza Dušan, SS strojni tehnik – Jeklovlek; Debeljak Branko, SS strojni tehnik – Jeklovlek.

Iz JLA so se vrnil:

Ferenčak Mladen, KV avtomehanik – Energetika; Lavbič Ivan, KV valjavec – Valjarna II; Ramšak Igor, KV strojni ključavničar – Jeklarna; Horvat Roman, KV monter vodovodnih naprav – Mehanična del.; Toplak Jože, SS lesni tehnik – Modelna mizarna; Zakonjšek Matjaž, VS dipl. elektro inženir – Energetika; Tomaž Želimir, KV livar kalupar – Livarna II; Obrez Janko, KV kuhar – TOZD DPG; Tomašinjak Rudolf, NK delavec – MO litina; Tadić Andrija, KV ključavničar – Mehanična delavnica; Javornik Bojan, VS ing. elektrotehnik – Merilna služba; Zvonar Jože, SS strojni tehnik – MO valji.

Zaradi kršitve delovnih obveznosti so odšli:

Zajko Srečko, PK privezovalec bremen – Livarna II; Krajcar Božidar, žerjavovodja – Livarna I; Lazič Milan, NK

delavec – Valjarna I; Pungartnik Miroslav, NK delavec – Livarna I; Halužan Alojz, KV ključavničar – Valjarna II; Ivič Branko, NK delavec – Valjarna II; Cerič Mustafa, KV livar kalupar – Livarna I; Hribernik Rafael, KV klepar – Mehanična del.

Sporazumno s podjetjem so odšli:

Železnik Franc, NK delavec – Valjarna II; Polak Zdenko, KV avtoklepar – TT montaža; Ramšak Ivan, PK premikač – TT obdelava.

UPOKOJENI

OSET Jože, rojen 22. 4. 1936, stanujoč Brecljevo 47, p. Šmarje. Skupno delovno dobo v našem podjetju ima 26. let. Delal je v Livarni II najprej kot izpraznillec, nato pa dela in naloge livarja, katera je opravljal vse do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 30. 8. 1982.

VIDALI Ivan, rojen 28. 2. 1930, stanujoč Planina 8, p. Planina pri Sevnici. V Železnari Štore se je zaposlil leta 1963 kot ingotar v jeklarni. Še istega leta je bil premeščen v Livarno II na dela in naloge ključavničarja. Leta 1973 je bil zopet premeščen v TOZD jeklovlek za samostojnega posluževalca. Zaradi reorganizacije jeklovleka je bil v letu 1979 prerazporejen v DS za IR skladišče kot transportnik skladiščnega materiala. Ta dela je opravljal vse do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 13. 9. 1982.

HRASTNIK Rudolf, rojen 16. 8. 1922, stanujoč Kompole 49, p. Štore. V našem podjetju se je zaposlil leta 1958 na prometu kot kurjač ozkotirne. Leta 1964 je bil premeščen v obdelovalnico za strugarja, leta 1965 pa je bil zopet premeščen na promet za premikača ind. železnice. Na prometu je delal vse do upokojitve kot kurjač.

Redno je bil upokojen 30. 9. 1982.

Z rednim odpovednim rokom so odšli:

Beriša Zenelj, NK delavec – Valjarna I; Pungršek Vladimir, vodja mostnega dvigala – Livarna I; Vražič Jože, KV ključavničar – Mehanična del.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Knafelc Vinko – Elektroobrat; Marot Branko, – Mat. program. odd. TT; Guzej Alojz – Mehanična delavnica; Fon Zvon-

ko – Aglomeracija; Slapšak Marija – DPG; Vodeb Peter – Nabava TT.

Vsem želimo obilo družinske sreče!

Naraščaj v družini so dobili:

Slapšak Zvonko – Jeklovlek; Jošt Ivan – MO; Rataj Karl – Livarna I; Kamenšek Rudolf – Aglomeracija; Srednik Jože – Valjarna I; Novak Ivan – Jeklovlek; Vrhovšek Zlatko – Mehanična delavnica; Srdič Vlado – Komerčiala.

Vsem iskreno čestitamo!

Srečanje starejših krajanov

Kot je že nekaj let v navadi, je tudi letos bilo organizirano srečanje ostarelih krajanov, starejših od sedemdesetih let. Od 235, kolikor jih prebiva v naši krajevni skupnosti, se jih je srečanja udeležilo dobra polovica.

Zbrali smo se na prvi oktobrski dan ob četrti uri popoldne v prostorni jedilnici štorske osnovne šole: starostniki, učitelji z nastopajočimi učenci v programu uvodne proslave in pa vodilna struktura (narod pravi »smetana«) KS Štore.

Pozneje, pri zabavi in plesu, je bila s strani gostov, predvsem tovarišic, potrjena misel, da proslava še nikoli ni bila tako dobro pripravljena kot letos – mislim predvsem na domiselnost programa. Kot vedno, ko gre za krajevne proslave in druge kulturne prireditve, nam je tudi tokrat nesebično pomagal celoten kolektiv osnovne šole. Tokrat ne bo odveč, če se v imenu povablencev zahvalim pionirjem in pedagogom: Novaku, Kurnikovi, Žibretovi, Jurkovnikovi, Kovačevi in Grafenauerjevi; pozabiti pa ne smemo vrlih šolskih kuharic, ki so nam pripravile odličan obrok hrane.

Eno uro trajajoč program proslave so izpopolnili: prisrčen pevski zbor najmlajših pod vodstvom tovarišice Bojane, recitatorji tovarišice Ane, od kate-

rih je posebej navdušil mali Oskar Drobne iz 2. A razreda z deklamacijo: »Moj ded je frajer«... Nastopil je tudi oktet mladink in naj na koncu povem tisto, kar se je zgodilo najprej: v krajšem govoru je goste pozdravil in jim želel dobro počutje, tako ob današnjem dogodku kot tudi naprej, tovariš Roman Zapešek, predsednik skupščine KS.

Večer je minil v pogovoru, plesu (igrala sta narodna godca, mož in žena Kukovič iz Laške vasi), prigrizku in politiziranju o krajevni problematiki (slednje samo prva miza, zasedena z »vodilnimi« KS, socialno delavko Marico, poveljnikom IGD Štefanom in fotografom Stankom).

Prav je, da se izrazi priznanje prav tej generaciji ljudi, ki je pretrpela veliko in dala velik prispevek skupnosti. Tem ljudem ni bil življenjski smisel, da užijejo čimveč dobrin; imeli so drugačen smisel življenja, včasih je šlo celo za preživetev. Ko so sedanji naši ostareli krajanji doživeli končno lepši dan, so že imeli vsi za seboj pot otroštva, mladeniške dobe in zrelosti. Morda pa smo s to prireditvijo starostnikom vsaj malo, za trenutek, odprli kamrice njihovih src in vanje vnesli delček sreče? Tak je bil vsaj naš namen.

Jok

Srečanje ostarelih krajanov KS Štore v osnovni šoli Štore 1. oktobra 1982. Zgoraj: Pozorno spremljanje programa. Spodaj: Veselo razpoloženje in ples (foto Arzenšek)

ŠTORSKI ŽELEZAR – Glasilo OZD Slovenske železarnice ŽELEZARNA ŠTORE – Izhaja dvakrat mesečno – Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane – od govorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) – Tisk: AERO Celje – TOZD grafika – Rokopisov ne vračamo.